

สื่อมวลชนกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย

นางระวีวรรณ ประกอบผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๘

ISBN 974-564-558-3

009748

17085950

MASS MEDIA AND POLITICAL CRISES IN THAILAND

Mrs. Rawewan Prakolpol

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Doctor of Philosophy

In Political Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สื่อมวลชนกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย

โดย

นางระวีวรรณ ประกอบผล

สาขาวิชา

รัฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ

รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบงการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณาค)

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ)

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุขสำราญ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบงการ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สื่อมวลชนกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย

ชื่อนิสิต

นางระวีวรรณ ประกอบผล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริภาวะ

รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบงการ

สาขาวิชา

รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา

๒๕๒๗

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์นี้เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารมวลชนกับระบบการเมืองของไทย โดยเฉพาะในยามที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองครั้งสำคัญ ๒ ครั้งคือ วิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ผลกระทบของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคลและสังคมตลอดจนการทำความเข้าใจในโครงสร้าง การดำเนินการ และการควบคุมสื่อมวลชน และเพื่อนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบจำลองว่าด้วยสื่อมวลชนกับวิกฤตการณ์ทางการเมือง ซึ่งสามารถใช้อธิบายและทำนายปรากฏการณ์ดังกล่าว วิธีการศึกษาทำโดยการวิจัยเอกสารและการวิเคราะห์เนื้อหาสื่อมวลชนเป็นหลัก

ฐานคติในการศึกษาเรื่อง "สื่อมวลชนกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย" ครั้งนี้ ก็คือ สื่อมวลชนไทยทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการควบคุมมวลชนในระบบการเมืองของไทย โดยกลุ่มผู้มีอำนาจที่แท้จริงทางการเมืองเป็นผู้มีสิทธิในการใช้และกำหนดเงื่อนไขแห่งการดำเนินงาน จากการศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

วิกฤตการณ์ทางการเมือง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ สื่อมวลชนได้กระทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาลไปสู่ประชาชน และจากประชาชนไปสู่รัฐบาล แต่การกระทำหน้าที่ดังกล่าว สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับขบวนการนิสิตนักศึกษา มากกว่าที่จะทำหน้าที่สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน สื่อมวลชนได้กระจาย "สาร" ทางการเมืองซึ่งไหลอยู่ในหมู่ผู้ชุมนุมทางการเมืองไปสู่ประชาชน และมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติในทางลบต่อรัฐบาล ประเมินได้จากการที่ประชาชนให้ความสนับสนุนการกระทำของนิสิตนักศึกษาด้วยการบริจาคเงินและการร่วมชุมนุม สำหรับวิทยุและโทรทัศน์นั้น ในระยะก่อนหน้าและระหว่างที่เกิดวิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ นั้น วิทยุและโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด ทำให้ไม่มีบทบาทในการเสนอข่าวสารและทัศนะตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลแต่อย่างใด วิทยุทำหน้าที่เป็นเพียง "สื่อ" ซึ่งเป็นของรัฐบาล รายงานข่าวเหตุการณ์ในลักษณะที่เป็นทางการตามกรอบที่รัฐบาลกำหนดให้เท่านั้น จากการศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนในวิกฤตการณ์ทางการเมืองครั้งนี้พบว่า สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มิได้มีบทบาทที่จะชี้้นำให้เกิดการเรียกร้องรัฐธรรมนูญอันนำไปสู่วิกฤตการณ์แต่อย่างใด พลังของนิสิตนักศึกษาเป็นผลมาจากการตื่นตัวทางด้านสิทธิเสรีภาพ และการสื่อความคิดนี้ในแวดวงของการศึกษามหาวิทยาลัย โดยใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ซึ่งทำกันและอ่านกันอยู่ในหมู่ผู้สนใจจำนวนไม่มากนักก่อน แล้วสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ในแนวคุณภาพจึงได้นำ "สาร" เหล่านั้นมาเผยแพร่ต่อมวลชน สื่อมวลชนจึงทำหน้าที่ในการ เน้นย้ำประชามติและการเน้นย้ำบทบาทของนิสิตนักศึกษาให้ เป็นที่ยอมรับกันในเวลาต่อมา

วิกฤตการณ์ทางการเมือง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๖ สื่อมวลชนได้กระทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างหลากหลาย มีการใช้วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์โดยกลุ่มฝ่ายขวา เพื่อผลักดันและปลุกระดมให้วิกฤตการณ์เกิดขึ้น หนังสือพิมพ์แนวนิยมซึ่งมีนโยบายเป็นกลางก็ไม่ได้ทำหน้าที่ในการ เสนอข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของขบวนการนิสิตนักศึกษาด้วยทัศนคติที่ดี ทั้งนี้เป็นเพราะความเปราะบางต่อสภาพอันสับสนวุ่นวายและบทบาทที่มากเกินไปของนิสิตนักศึกษา สำหรับหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพนั้นได้

กระทำหน้าที่เสนอข่าวความเคลื่อนไหวของขบวนการนิสิตนักศึกษาและการชุมนุมต่อต้านการ เดินทาง
 เข้าประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร มาโดยตลอด อีกทั้งได้เสนอบทวิจารณ์ข้อคิดเห็น และ
 เรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาโดยรีบด่วน ในระยะที่วิกฤตการณ์เข้าสู่จุดรุนแรงที่สุดนั้น สื่อมวลชน
 ได้เสนอข่าวเหตุการณ์อย่างครึกโครมและเร้าอารมณ์ แต่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินซึ่งได้เข้า
 มายึดอำนาจการปกครองประเทศ ได้สั่งปิดหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ๒ วัน คือ วันที่ ๗ และ
 ๘ ตุลาคม ๒๕๑๔ ทำให้เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์สื่อมวลชนไทยที่หนังสือพิมพ์ถูกสั่งห้ามตีพิมพ์
 ออกจำหน่ายทั่วกันทั้งประเทศ ส่วนสื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์นั้นก็ไม่ได้รับอนุญาตให้เสนอ
 รายการปรกติเช่นกัน

โดยสรุปแล้ว สิ่งซึ่งการศึกษานี้ได้ชี้ให้เห็นก็คือ บทบาทและหน้าที่อันสำคัญยิ่งของ
 สื่อมวลชนในระบบการเมืองไทย อันเป็นระบบการเมืองซึ่งดำเนินไปตามกรอบของระบบ
 ประชาธิปไตยแบบประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม ระบบการเมืองของไทยจะสามารถพัฒนาไปสู่ความ
 เป็นประชาธิปไตยได้เต็มทีหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนในการเป็น
 "สื่อกลาง" สะท้อนความเรียกร้องต้องการของสาธารณชนไปยังรัฐบาล และการสนองตอบของ
 รัฐบาลไปยังสาธารณชน การศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของสื่อมวลชนในระดับกว้างใน
 ตอนต้นของการศึกษานี้ ได้ให้ภาพแห่งความเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนในยามปรกติ
 อันเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากการที่รัฐบาลและกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมืองเป็นผู้มีสิทธิใช้และกำหนด
 เงื่อนไขแห่งการดำเนินงานของสื่อมวลชน และการศึกษาเฉพาะกรณีวิกฤตการณ์ทางการเมือง
 ได้แสดงให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นว่า จริง ๆ แล้วนั้น สื่อมวลชนนั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนด
 ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของประชาชน สื่อมวลชนสามารถ
 ที่จะสะท้อนความรู้สึกนึกคิดอันเป็นการต่อต้าน ชัดแย้ง การกระทำใด ๆ ของรัฐบาลที่ไม่ชอบมา
 พากล สื่อมวลชนสามารถที่จะแสดงท่าที เปื่อหน่ายและให้ข้อมูล เน้นย้ำถึงความไร้ประสิทธิภาพของ
 รัฐบาล และสื่อมวลชนก็สามารถที่จะถูกนำมา เป็น เครื่องมือในการปลุกระดมให้ เกิดความรุนแรง
 ทางการเมืองขึ้นได้

Thesis Title Mass Media and Political Crises in Thailand

Name Mrs. Rawewan Prakobpol

Thesis Advisor Associate Professor Dr. Sirichai Sirikaya
 Associate Professor Dr. Suchit Boonbongkarn

Program Political Science

Academic Year 1984

ABSTRACT

The objective of this research is to study the interaction between the mass media and the Thai political system, especially during two major political crises, namely the crises of October 14, 1973 and of October 6, 1976, in order to understand the role, function and impact of the mass media on individuals and society as well as the structure, operation and control of the mass media. Finally, the study aims at assessing the data and information obtained from the analytical research as a guideline in constructing a model on the mass media and political crises which can be used to explain and predict such phenomena. The research methodology is basically by means of documentary research and media content analysis.

The premise of the study on "Mass media and political crises in Thailand" is that the Thai mass media are instrumental in the mass communication and control in the Thai political system, where the true power group is entitled to exploit and determine the condition of their operation. The following are the conclusions of the study.

In the October 14, 1973 crisis, the mass media acted as a relay of information from the government to the people and vice versa. However, in this capacity, the newspaper functioned in bridging better understanding between the people and the students' movement, rather than between the government and the people. The media spread political news circulating among politically assembling demonstrators to the general public which influenced in creating negative views toward the government. This was evaluated from the fact that the public encouraged the students' movement by means of donations and join-in demonstration. As for radio and television, the period prior to and during the October 14, 1973 crisis saw the radio and television under the government's close supervision. They played no part at all in projecting events, views and criticism on the government. Radio acted as a mere "medium" belonging to the government, officially reporting events within the pre-assigned frame. The study on the role of The mass media in this particular political crisis showed that the newspaper, radio and television played no role in originating the public request for a constitution which finally ended in such a crisis. The students' force was the result of the awareness on the people's rights and freedom and of the passing-on of this awareness in the universities' academic realm via publications initially produced and read among the interested few. Afterwards, the mass media, especially quality newspapers, publicized those "news" to the general public. Consequently, the mass media functioned as an emphasis on the public consensus and on the acceptance of the students' role later on.

In the October 6, 1976 crisis, the mass media projected a variety of political information. Radio, television and newspaper were exploited by the crisis. Popular newspapers, holding a neutral policy, did not

act in properly projecting news and views on the students' due to their weariness of the current uproar caused by over-powering role of the students. Meanwhile, quality newspapers were thoroughly presenting news on the students' movement and protest demonstration against Field Marshal Thanom's home-coming, as well as critical opinions and demand for an urgent solution by the government. During the most crucial point of the crisis, the mass media were uproariously and passionately reporting current events, when the Reformation Administration, having siezed control of the country ordered a two-day close of every newspaper publication- October 7 and 8, 1976, marking the first nationwide newspaper inhibition in the Thai mass media history. The radio and television also were not given permission to normally function.

In conclusion, this study has pointed out the crucial role and function of the mass media in the Thai political system, which functions with in the frame of democratic participation. Whether the Thai political system can develop into a full-fledged democracy depends upon the role and function of the mass media in conveying the public demand to the government and the government's response to the public. The initial survey of the history and development of the mass media in this research gives an intellectual framework to the role and function of the mass media during normal times : their role comes under the control of government and political power groups to exploit and determine the condition of their operation. The case study of the political crises gives a clearer picture : the mass media is, in fact, extremely influential in the formation of the thinking, feeling and political behavior of the people. The mass media can reflect thoughts which may be protesting or conflicting to the government's deviatory action. The mass media can show weariness and emphatically draw attention to the government's incompetence. Finally, the mass media can be instrumental in conjuring up political violence.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้เกิดขึ้นและสำเร็จลงได้ด้วยความสนับสนุนจากบุคคลหลายคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ และรองศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบงการ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้แนวความคิดและคำแนะนำอันมีประโยชน์ยิ่ง ต่อการศึกษานี้ รวมทั้ง ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ศาสตราจารย์ ดร. ชัยอนันต์ สมุทวนิช และ รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุขสำราญ ซึ่งได้กรุณาเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ นอกจากนี้ ตลอดระยะเวลาของการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้า ก็ยังได้รับความรู้และกำลังใจจากอาจารย์ทางด้านรัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และ เพื่อนร่วมงานซึ่งมีมากเกินกว่าจะกล่าวนามไว้ในนี้ได้หมด

ข้าพเจ้าจึงขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณต่อบุคคลทุกคนที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - สถาบันการศึกษาอันเป็นที่รักยิ่งของข้าพเจ้าไว้ ณ ที่นี้

ระวีวรรณ ประกอบผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ค

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง	๑
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๑๐
ฐานคติ	๑๐
ขอบเขตของการศึกษา	๑๑
วิธีดำเนินการวิจัยและข้อจำกัดของการศึกษา	๑๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๓
การเสนอเนื้อหา	๑๓
๒. ทฤษฎีและแนวคิดที่ด้วยสื่อมวลชนและระบบการ เมือง	๑๕
แนวคิดที่ด้วยระบบสื่อมวลชน	๑
กระบวนการของการสื่อสารมวลชน	๒๓
หน้าที่ของสื่อมวลชนในระบบการ เมือง	๒๔
ทฤษฎีที่ด้วยผลของระบบสื่อมวลชน	๓๔

๓. สื่อมวลชนและระบบการเมืองไทย	๓๘
ความเป็นมาของสื่อมวลชนไทย	๓๘
สภาพปัจจุบันของสื่อมวลชนไทย	๔๔
หนังสือพิมพ์และนิตยสาร	๔๔
ภาพยนตร์	๕๒
วิทยุกระจายเสียง	๕๓
โทรทัศน์	๖๐
สัมพันธภาพระหว่างสื่อมวลชนกับรัฐบาล	๖๖
๔. วิกฤตการณ์ทางการเมือง : ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ...	๗๒
สภาพสังคมและการเมืองไทยก่อนหน้า ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๗๒
วิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๗๕
ผลของวิกฤตการณ์ทางการเมือง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๙๕
สภาพสังคมและการเมืองภายหลังวิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ...	๙๘
วิกฤตการณ์ทางการเมือง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๑๐๔
เหตุการณ์ภายหลังวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๑๒๗
ผลของวิกฤตการณ์ทางการเมือง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๑๓๒
การเมืองไทยภายหลังวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๑๔๐
๕. สื่อมวลชนในวิกฤตการณ์ทางการเมือง	
๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๑๔๒
สื่อมวลชนในวิกฤตการณ์ทางการเมือง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๑๔๒
การขยายตัวของสื่อมวลชนในแง่ของจำนวน	๑๔๒
การตื่นตัวทางด้านความคิดทางการเมืองของคนรุ่นใหม่	๑๔๔
หน้าที่และบทบาทของสื่อมวลชน	๑๔๕

หนังสือพิมพ์กับการเสนอข่าววิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๑๔๗
หนังสือพิมพ์ <u>ไทยรัฐ</u>	๑๕๘
หนังสือพิมพ์ <u>สยามรัฐ</u>	๑๗๕
วิทยุกับวิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๒๐๐
สื่อมวลชนระหว่างตุลาคม ๒๕๑๖ ถึง ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๐๗
สื่อมวลชนในวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๖	๒๒๒
หนังสือพิมพ์กับวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๖	๒๒๒
หนังสือพิมพ์ <u>ไทยรัฐ</u>	๒๓๗
หนังสือพิมพ์ <u>สยามรัฐ</u>	๒๓๙
วิทยุกับวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๔๖
สถานีวิทยุยานเกราะกับชมรมวิทยุเสรี	๒๕๑
โทรทัศน์กับเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๖๐
สื่อมวลชนภายหลังการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน	๒๖๑
๖. บทวิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนในวิกฤตการณ์ทางการเมือง ..	๒๗๔
การวิเคราะห์วิกฤตการณ์ทางการเมืองในเชิงการสื่อสารและ	
การควบคุม	๒๗๔
สภาพการณ์ของการสื่อสารทางการเมือง	๒๘๑
ภาวะผู้นำ	๒๘๑
ระหว่างสื่อมวลชนของรัฐกับสื่อมวลชนที่ไม่สังกัดรัฐ	๒๘๒
การปรับตัวของสื่อมวลชนในวิกฤตการณ์	๒๘๓
การควบคุมสื่อ	๒๘๕
การวิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสื่อมวลชนในเชิงโครงสร้าง	
หน้าที่	๒๘๖
ข้อสรุปเกี่ยวกับหน้าที่ในวิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ -	
๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๘๙
แบบจำลองว่าด้วยสื่อมวลชนกับวิกฤตการณ์ทางการเมือง	๒๙๓

บทที่

หน้า

๗. บทสรุป ๒๘๕

บรรณานุกรม ๓๐๑

ประวัติผู้เขียน ๓๑๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑. เปรียบเทียบจำนวนหนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารที่ออกในสมัยต่าง ๆ ..	๔๕
๒. จำนวนจำหน่ายของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย อังกฤษ จีน ชี้นำใน ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๗	๔๖
๓. จำนวนจำหน่ายของนิตยสารชี้นำฉบับต่าง ๆ ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๗	๔๗
๔. จำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงทั่วประเทศ จำแนกตามสังกัดและระบบ การส่งกระจายเสียง	๕๕
๕. จำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงและระบบการส่งในภาคต่าง ๆ และ กรุงเทพมหานคร	๕๕
๖. จำนวนสถานีวิทยุโทรทัศน์ทั่วประเทศ ปีที่ก่อตั้ง และหน่วยงานที่ รับผิดชอบ	๖๑
๗. รัฐบาลชุดต่าง ๆ ระหว่าง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ - ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ...	๑๐๐
๘. พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งตั้งแต่วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๙ และ ๔ เมษายน ๒๕๑๙	๑๐๑
๙. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ทำการศึกษาวិเคราะห์ใน วิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๑๔๘
๑๐. ขอบข่ายและรูปแบบของการ เสนอข่าวและบทวิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ฉบับต่าง ๆ ในวิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๑๕๓
๑๑. ทัศนะของหนังสือพิมพ์รายวันฉบับต่าง ๆ ต่อวิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖	๑๕๕
๑๒. แลกเปลี่ยนของกลุ่มต่าง ๆ ระหว่าง ๑ มกราคม - ๑๙ กันยายน ๒๕๑๙.	๒๑๖
๑๓. ข้อเรียกร้องและข้อเสนอของกลุ่มต่าง ๆ ระหว่าง ๑ มกราคม - ๑๙ กันยายน ๒๕๑๙	๒๑๘

๑๔.	หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ทำการศึกษาวិเคราะห์ ในวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๒๔
๑๕.	การเสนอบทความ บทบรรณาธิการ และทัศนะของหนังสือพิมพ์ฉบับ ต่าง ๆ ในวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๒๖
๑๖.	ทัศนะของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ต่อประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ วิกฤตการณ์	๒๓๒
๑๗.	ถ้อยคำและข้อความที่หนังสือพิมพ์ดาวสยาม และข่าวรายวัน ใช้เรียก ศูนย์นิสิตฯ นักการเมือง และวิจารณ์สภาพการณ์ต่าง ๆ	๒๓๔
๑๘.	รายชื่อหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ที่ถูกสั่งปิด/ถอนใบอนุญาต ระหว่าง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ - ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐	๒๖๖
๑๙.	ระบบการสื่อสารของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายท้าทายในวิกฤตการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๗๕
๒๐.	ระบบการสื่อสารของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายท้าทายในวิกฤตการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙	๒๗๘

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

	หน้า
๑. มิติและทางเลือกของระบบสื่อมวลชน	๒๑
๒. ระบบการเมือง	๒๒
๓. ช่องทางการสื่อสารหลักในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย	๒๗
๔. แบบจำลองแสดงหน้าที่ของสื่อมวลชนในระบบการเมือง	๒๘
๕. แบบจำลองแสดงหน้าที่ในการสร้างให้เกิดความเข้าใจร่วมกันของสื่อมวลชน .	๒๘
๖. แบบจำลองการกำหนดข้อพิจารณา	๓๑
๗. แบบจำลองหน้าที่ของสื่อมวลชนต่อการพัฒนา	๓๓
๘. แบบจำลองเชิงฟังก์ชันของบอลล์-โรคิช และ เตอเฟลอร์	๓๗
๙. แบบจำลองว่าด้วยสื่อมวลชนในวิกฤตการณ์ทางการเมือง	๒๔๔